

інкрустованих коричневим пігментом, який відшаровується у 3% розчині КОН. Однак, сучасні дослідження свідчать, що вид демонструє значну морфологічну варіабельність залежно від умов зростання.

Виходячи з наявних даних, ми впевнені, що цей вид може бути доволі поширеним в Україні, але раніше його могли ідентифікувати і оприлюднювати під іншими назвами.

Список використаних джерел

1. Alessio C.L. (1985). *Boletus Dill. ex L. (sensu lato)*. En: Fungi Europaei 2. Libreria editrice Biella Giovanna, Saronno, 705 p.
2. Assyov B. (2020). *Neoboletus xanthopus* – additional data and iconography of a widespread, but frequently neglected species. *YESCA*, 32, 77-118.
3. Galli R. (2007) *I Boleti: Atlante pratico-monografico per la determinazione dei boleti*. Con la collaborazione di Giampaolo Simonini. Disegni dei rilievi di microscopia di Riccardo Mazza. Tavole a colori di Riccardo Mazza. Traduzioni in inglese di Giovanni Consiglio. Dalla Natura, 293 p.
4. Bozok F., Assyov B., Taşkın H., Doğan H. H., Büyükalaca S. (2020). Molecular phylogenetic studies of Turkish boletes with emphasis on some recently described species. *Nova Hedwigia*, 110(1-2), 99-129. https://doi.org/10.1127/nova_hedwigia/2019/0563
5. Index Fungorum Database (2024). URL: <https://www.indexfungorum.org/>
6. Tremble K., Henkel T., Bradshaw A., Dornmayer C., Brown L. M., Thám L. X. (2024). A revised phylogeny of Boletaceae using whole genome sequences. *Mycologia*, 116(3), 392-408. <https://doi.org/10.1080/00275514.2024.2314963>

ВПЛИВ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ НА ОДЕРЖАННЯ СТАНДАРТНОГО ПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ *PINUS SILVESTRIS* L.

Романюк П.М., Голуб С.М.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

На даний час значного поширення набуло вирощування сіянців у теплицях із плівковим покриттям, що дає змогу вдвічі скоротити терміни отримання стандартного садивного матеріалу [2]. Відомо, що практично 100 % тепличних сіянців досягає до кінця вегетаційного періоду стандартних розмірів за висотою, чого не можна сказати про діаметр. Зниження ж норми посіву позитивно позначається, насамперед, на таких показниках, як маса пагонів і коріння, а також приріст кореневої шийки за діаметром. Окрім цього, тепличні умови дають змогу значно підвищити схожість насіння, внаслідок чого норми висіву для відкритого ґрунту тут неприйнятні, а рекомендацій для закритого ґрунту в конкретних кліматичних умовах лісництва не розроблено [1].

Мета досліджень – визначення оптимальної норми висіву насіння сосни звичайної, яка забезпечить максимальний вихід стандартного садивного матеріалу з одиниці площі теплиці.

Насіння сосни звичайної висівали у ґрунт теплиці вручну у стрічки завширшки 2 см з відстанню між ними 15 см. Вважають, що біологічно й економічно оптимальною густиною вирощування однорічних сіянців сосни в теплиці є 950-1000 шт./м², що забезпечується нормою висіву насіння 230-260 шт. схожих насінин на одному погонному метрі. У теплично-розсадницькому комплексі філії «Ратнівське ЛМГ» зазвичай висівають 300 шт. схожих насінин на одному погонному метрі. Тому загушення часто призводить до зниження показників якості сіянців та отримання меншої кількості стандартних сіянців. Тому у випробуванні одночасно були три норми висіву: 200, 250 і 300 шт. насіння на 1 м. п. або відповідно – 1,8, 2,4 і 3,0 г.

Норма висіву не мала впливу на тривалість періоду від посіву насіння до сходів. Сходи на всіх варіантах досвіду з'явилися одночасно, через 7-8 діб після посіву. З подальшим розвитком зменшення площі живлення за більшої норми висіву насіння вплинуло на періоди розвитку рослин сосни звичайної.

Збільшення норми висіву насіння впливало на період вегетації сіянців – стандартної висоти вони досягали швидше за густішого посіву. Найвищі значення за всіма біометричними показниками були у сіянців, вирощених за мінімальної густини – норми висіву 200 шт./м, найнижчі біометричні показники мають сіянці, вирощені за норми висіву 300 шт./м. Максимальний вихід стандартного садивного матеріалу з 1 м² отримано за норми висіву 250 шт./м – 906 шт./м². За мінімальної норми висіву він дещо менший – 824 шт./м², а за максимальної найнижчий – 425 шт./м². Вихід стандартних сіянців у відсотках від загальної кількості сіянців вищий за мінімальної норми висіву – 89,1 %, за середньої норми він трохи нижчий – 78,3 %, а найнижчий за максимальної – 32,4 %.

Таким чином, в результаті досліджень вирощування однорічних сіянців сосни звичайної у плівковій теплиці пропонуємо висівати насіння нормою 250 і 200 шт./м. За цих норм висіву отримано найбільший вихід стандартного садивного матеріалу з високими лінійними показниками і показниками якості. Перевага садивного матеріалу, отриманого за такої норми висіву, забезпечить йому більшу життєздатність на лісокультурній площі.

Список використаних джерел

1. Булат А.Г. Вплив норми висіву насіння сосни звичайної на вихід стандартних сіянців у плівкових теплицях. Науковий вісник НЛТУ України, 2016. 26(3), 226-231.